

Julie Gonzálezová

Osvojení češtiny kubánskými mluvčími z fonetického hlediska

(posudek vedoucího diplomové práce)

Julie Gonzálezová ve své práci opět spojila dva odborné zájmy, kterým se věnovala po celou dobu studia – stejně jako u bakalářské práce jsou tématem její diplomové práce fonetika a kubánská španělština. Ve srovnání s bakalářskou prací je zcela zřejmý odborný posun: obsahem diplomové práce je fonetický výzkum vlivu kubánské španělštiny na češtinu kubánských mluvčích, založený na analýze nahrávek patnácti takových mluvčích.

Struktura práce je tradiční, sestává ze dvou zhruba stejně dlouhých částí, teoretické a praktické. Část teoretická je pojata poměrně široce: nepředpokládá a priori českého nebo španělského/kubánského čtenáře, proto v úvodu přináší základní informace o španělštině, jejím vzniku a vývoji, a to zvláště na španělském území a zvláště na Kubě, a stejný výklad věnuje též češtině, jejímu vzniku a vývoji. Tím je vytvořeno předpolí pro charakteristiku fonetického inventáře obou jazyků. Autorka charakterizuje nejprve španělský/kubánský a český vokální systém; popisuje zejména shody a rozdíly mezi nimi, což ji umožňuje stanovit potenciálně problematické jevy, které by mohly dělat výslovnostní potíže Kubáncům mluvícím česky. Stejným způsobem jsou vzápětí popsány podstatně složitější systémy konsonantické. A právě výslovnostně obtížné jevy jsou předmětem praktického výzkumu. V analýze nahrávek patnácti mluvčích, rozříděných podle stupně znalosti češtiny do několika skupin, autorka sledovala, jakým způsobem se mluvčí ve výslovnosti vyrovnávají s těmito jevy, a v následném obšírném komentáři tuto výslovnost nejenom podrobně popsala a svá pozorování zobecnila, ale také zkoumala vliv předem stanovených proměnných (úroveň znalosti jazyka, délka pobytu v ČR, jazyk používaný v domácnosti a jazyk používaný v práci) na výslovnost dotyčného. V závěrečné kapitole autorka stručně shrnula výsledky svého výzkumu a přidala též několik obecných komentářů. Čtyři přílohy práce pak čtenáře seznamují s konkrétní podobou experimentu.

V úvodu svého hodnocení bych chtěl zdůraznit, že si autorka dle mého soudu výborně zvolila téma, a to hned z několika důvodů: 1) výzkum osvojování jazyka nerodilými mluvčími, kteří dlouhodobě žijí na území tohoto jazyka a jsou různou měrou nuceni tento jazyk používat, je velmi aktuální; 2) autorka má vazbu na kubánskou komunitu v Praze, dobře ji zná a umí tuto výhodu výborně promítnout do odborného výzkumu; 3) na to, že je autorka především hispanistka, velmi dobře ovládá metody a nástroje užívané moderní fonetikou.

To vše přispělo k tomu, že se jedná o výbornou diplomovou práci. Autorka si na základě precizní analýzy fonetického systému obou jazyků dokázala výborně stanovit výzkumná témata a vystavila na nich velmi vydařený výzkum. Ten podle mého názoru zcela splňuje požadavky, které na něj lze u diplomové práce klást: autorka si dobře vytvořila a rozřídila skupinu informantů, vhodně uspořádaným dotazníkem o nich získala potřebné informace, sestavila vyvážený experiment, vhodně kombinující odpovědi na otázky a četbu textu. Suverénně pracuje s nahrávkami, s programem Praat i s transkripcí – to vše

jsou dovednosti u hispanistů ne zcela obvyklé. Hoden ocenění je jistě i kvalitativně laděný komentář výsledků: domnívám se, že v něm autorka okomentovala opravdu vše podstatné a že tak učinila přiměřeně, bez velkých slov – na překvapivé výsledky upozorňuje adekvátně, bez přehánění, vždy se snaží přihlížet k možným vlivům různých proměnných i k tomu, že předkládá výsledky sondy na omezeném počtu informantů.

Praktickou část textu tedy považuji za skvělou, totéž platí i o analýze fonetických systémů obou zkoumaných jazyků. Z hlediska přínosu práce se mi jako nejméně významná jeví úvodní charakteristika vzniku a vývoje obou jazyků (zejména proto, že jde vzhledem k omezenému prostoru jen o velmi stručný nástin problematiky), nicméně uznávám, že i tato část je zajímavá pro čtenáře, který není v daném oboru dostatečně informován.

Poznámky a náměty k obhajobě:

- Autorka sama naznačuje, že covidová omezení ovlivnila přípravu experimentu, zejména její technickou část. Šlo o ovlivnění zásadní, mohlo mít vliv na výsledky?
- Jaké byly největší potíže, kterým autorka čelila při práci s informanty?
- Na různých místech autorka zmiňuje, že některé dílčí výsledky pro ni byly překvapením. Které z nich bylo pro ni největší?

Z formálního hlediska byla práce připravena velmi dobře, v podstatě jsem nenašel žádné překlepy.

Celkově soudím, že jde o velmi zdařilou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 20. 8. 2021

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.